

Insektmonitering – på jagt efter skadedyr

Projekt-
medarbejder
Lise Nyboe
Olsen, NBR
Nordic
Beet Research

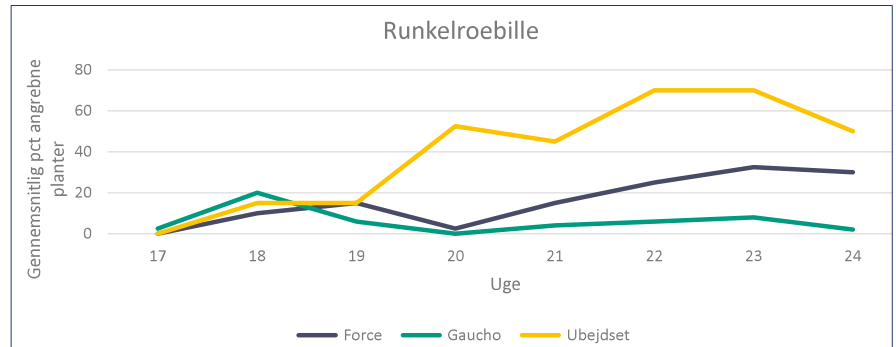

Projektleder
Kristiane M.
Laursen Stilling,
NBR Nordic
Beet Research

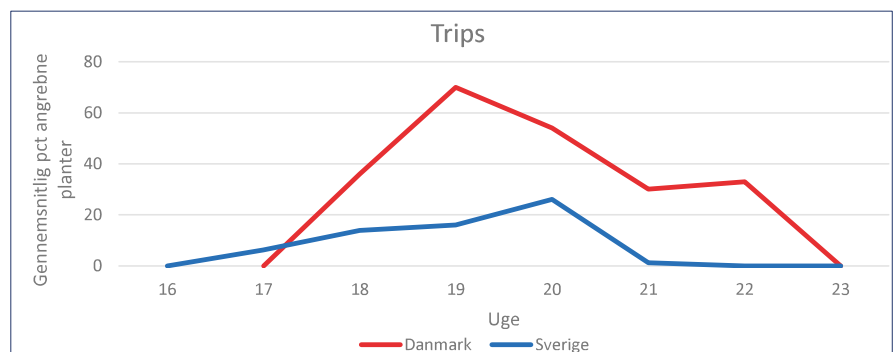
Midt i april opstartede insektmoniteringen i Danmark og Sverige. Formålet med moniteringen er at følge skadestrykket i løbet af sæsonen, så der kan varsles for at opnå rettidig plantebeskyttelse.

I moniteringen indgår otte marker i Danmark, fordelt på Lolland, Falster, Møn og Sydsjælland. I Sverige blev der ikke givet dispensation for brug af Gaucho, derfor er der monitoreret i 21 marker fordelt i det sydlige Sverige. Bedømmelserne i Sverige er udført i samarbejde med Nordic Sugar og Växtskyddscentralen. I begge lande er alle markerne blevet bedømt for angreb og tilstedeværelse af insekter én gang ugentligt.

I Danmark har moniteringen fundet sted i marker hvor frøene har været ubejdsede samt i Gaucho- og Force-bejdsede marker, hvor der er gjort observationer i henholdsvis 4 ubejdsede, 5 Gaucho- og 4 Force-bejdsede marker. I Sverige har

Figur 1. Forskellen i angrebsgrad af runkelroebiller i Force-, Gaucho- og ubejdsede roemarker i Danmark.

Figur 2. Angreb af trips i Force-bejdsede marker i Danmark og Sverige.

markerne, hvor der er udført monitering, været Force-bejdsede.

I hver observationsmark er der afsat et vindue, som ikke sprøjtes mod skadedyr i perioden. Her undersøges planterne både under og over jorden for insekter, angreb og planteudvikling, samt øvrige væsentlige faktorer som jordskorpe og jordens fugtighed noteres også.

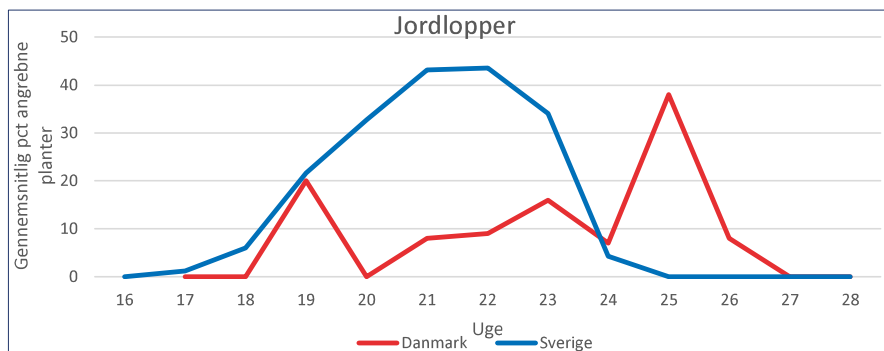
Hvad har vi set i år...?

Sæsonen startede ud med en tør og forholdsvis kold april måned, men da varmen kom sidst på måneden, begyndte skadedyrene også at vise sig.

I starten af maj begyndte vi som ofte set at finde skader på rødderne fra jordbo-

ende skadedyr, i år er skaderne primært forårsaget af runkelroebiller (*Atomaria linearis*) i både Danmark og Sverige.

Figur 1 viser forskellene i pct. angrebne planter for hhv. ubejdsede, Gaucho- og Force-bejdsede marker. Selvom markerne med Gaucho-bejdsede frø ser ud til at have en smule højere angrebsprocent i starten af sæsonen, ses et fald til under 8 procent skadede planter efter uge 18 (første uge i maj). Dette sker efter at planterne i dyrkningsområdet har fået regn, hvorefter Gaucho er blevet optaget i planten og begynder at have en effekt mod skadegørerne. Ubejdsede marker havde til sammenligning 70 pct. angrebne planter i uge 22 og 23.

Figur 3. Angreb af jordlopper i Force-bejdsede marker i Danmark og Sverige

Ulig hvad vi normalt har set, har vi fra starten af maj set rigtig mange trips (*Thrips spp.*) i både Danmark og Sverige. I Force-markerne i Danmark har op mod 70 pct. af planterne været angrebet i uge 19. Derimod blev der i Sverige observeret mildere angreb, som toppede i uge 20 med 26 pct. angrebne planter, se figur 2.

Ligesom trips kom jordlopperne (*Chaetocnema concinna*) tidligt i sæsonen, de første blev registreret i uge 18 og 19 i hhv. Sverige og Danmark. I Sverige toppede angrebene i ugerne 20-23 med op til 44 pct., hvorimod Danmark i samme periode har haft op til 16 pct. angrebne planter, se figur 3.

Det skal dog bemærkes, at enkelte skader

per plante, fra hhv. trips og jordlopper, ikke nødvendigvis skader planten - og derfor heller ikke udbyttet. I årets skadedyrsforsøg ser vi nærmere på, hvilken betydning skaderne reelt har haft, og om en evt. behandling har vist effekt på udbyttet.

De små hjælpere i marken

Allerede tidligt på sæsonen begyndte de første bladlus at vise sig, og efter den milde vinter, og sidste års varme sommer, kunne man forvente en hurtig opformering. Alligevel endte vi med kun at få sporadiske få bladlus i år, hvilket til dels kan skyldes det skiftende vejr, og som mange nok også har bemærket, at vi i år har set rigtig mange mariehøns

i markerne. De fleste mariehøns lever fortrinsvis af bladlus, både i larve- og voksenstadiet, og larven alene kan fortære op til 200 bladlus inden den forpupper sig. Voksne mariehøst spiser minimum 20-40 bladlus om dagen. Mariehønsene har derfor været gode hjælpere til at holde bladluspopulationerne nede i år. Foruden mariehøns har vi også fundet æg fra gulldøjer, hvis larve også har fået tilnavnet 'bladlusløve', da den har en grådigt appetit for bladlus. Det er derfor værd at holde øje med disse små nyttedyr, og værne om dem. Derfor bør der kun sprøjtes pyrethroid, når skadetærsklen er overskredet, da nyttedyrene kan være med til at holde skadedyrstrykket nede på et acceptabelt niveau.

Følg med på mobilen

Sukkerroedyrkerne har i år for første gang haft mulighed for at følge udviklingen af udvalgte skadedyr uge for uge i Nordic Sugars Sukkerroe-app.

Observationer for angreb af runkelroe-bille, bedeflue, bedebladlus og ferskenbladlus, som er nogle af de vigtigste skadegørere i sukkerroer, kan følges i både Danmark og Sverige ved hjælp af app'en.

I app'en vises et kort over dyrkningsområdet, hvor en markering med forskellige farver angiver, hvor tæt man er på skadestærsklen. Hvis farven er grøn, er der ikke registreret nogle skader, og ved gul er der observeret skader, som dog ligger under skadestærsklen. Rød indikerer, at der er fundet skader på et niveau, hvor en behandling måske anbefales. Det vil dog altid anbefales, at man tjekker sin mark først og evt. rådfører sig med en konsulent inden bekæmpelse iværksættes. ■

Billede 1-4. øv. tv.: Mariehønsæg, øv. th.: mariehønslarver, ned. tv.: gulldøjeæg, ned. th.: gulldøjarlarve

